

Károsítóhelyzet alakulása Zala megye, 2022.05.23-05.30.

Időjárás:

A múlt héten végre megérkezett a csapadék a megyébe, amely 3-4 nap is esett viszonylag egyenlőtlen eloszlásban (de szerencsére mindenhol). A megye nyugati, délnyugati részén (Lenti, Miháld) nagyobb mennyiség hullott (30-52 mm), míg a többi részen kicsit kevesebb, 10-25 mm között (3-5 nap alatt). Jég nem volt.

A hőmérsékleti értékek kissé csökkentek (főleg egy-két éjszaka tapasztaltunk jelentősebb lehűlést), a nappali: 13,4-26,7 fok, az éjszakai: 9,7-14,3 fok között változott. A napi átlaghőmérsékletek 11,6-19,8 fok között alakultak. A levélnedvesség időtartama – köszönhetően a gyakori esőnek és borús időnek- emelkedett, 12-20 óra között volt mérhető. A páratartalom szintén magas volt, 74-98 % közötti.

A mérsékelt meleg időjárás és a fenti körülmények a gombabetegségek felszaporodása szempontjából kifejezetten kedvezőek, ezért azok magas fertőzési veszélyével, a betegség tünetek robbanásszerű megjelenésével kell számolni a különböző kultúrákban!

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia:

Őszi árpa: szemképződés-tejes érés, őszi búza: virágzás;

Károsítók:

Őszi búzában a **lisztharmat** tüneteinek előfordulása hasonló az előző héthez. Az állomány alsó része érintett elsősorban (gyenge-közepes fertőzöttség), néhány újabb, kisebb lisztharmat telep látható egy-két táblán a zászlós leveleken, de általánosan nem jellemző. A kalászkok egyelőre mentesek a betegségtől.

A **szeptóriás levélfoltosság** előfordulása továbbra is maradt legfeljebb gyenge mértékű az állományokban, egy-két táblán (valószínűleg csak egyszer védett) láthatóak észlelési szinten tünetek a kalászon. A betegség intenzív terjedése nem jellemző.

A csapadékos, párás napok és a búza virágzása kifejezetten kedveznek a **kalász fuzáriózis** virágzáskori fertőzéséhez. A fertőzési nyomás magas, a betegség ellen a megelőző védekezés indokolt!

Őszi búzában csökkent a **levéltetvek** felszaporodása (valószínűleg a vetésfehérítő elleni gyakori védekezések is segítettek ebben) és a **poloskák** jelenléte is észlelési szintű az állományokban.

Őszi búzában, árpában és zabban minimálisra csökkent a **vetésfehérítő bogarak** száma. Néhány (megkésve kezelt) táblán láthatóak a többségében idősebb lárvák, de a kártételi veszély Zalában mostanra minimálisra csökkent.

Őszi árpában a **pirenofórás levélfoltosság** fertőzöttség a múlt hetihez hasonló (egy-egy táblán közepes-erős mértékű). A tünetek több esetben is láthatók a zászlós leveleken mely védelem hiányában fokozott fertőzésveszélyt jelent a kalászkokra nézve (1. fotó).

1. fotó: Pirenofóras levélfoltosság őszi árpa zászlós levelén (2022.05.27.)

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: becőfejlődés, növekedés.

Károsítók:

A **repcebecő ormányos** egyedszáma csökkent, a kártétel (főleg a tábla széleken feltűnő) jelentős, a becők ~10-35 %-án látható (technológiától függően) (2. fotó).

A **repcebecő gubacsszúnyog** rajzása folyamatos, egyedszáma enyhén emelkedő szintű, de nem tömeges. A becő kártétel ~1 % körüli.

2. fotó: Repcebecő-ormányos kártétele repcében (2022.05.27.)

KUKORICA

Növényfenológia: 3-5 leveles állapot

A kukoricának (is) nagyon jól jött az eső. Nemcsak a kezdeti fejlődést, a kijuttatott tápanyagok hasznosulását, hanem remélhetőleg még a talajon és levélen keresztül ható gyomirtók hatáskifejtését is segíti. Ez utóbbi is nagyon fontos lenne, mert a preemergens gyomirtásokhoz az idei évben nem hullott megfelelő mennyiségű bemosó csapadék, mely jelenleg több kukorica tábla erőteljes gyomosodásában mutatkozik meg. Ezért a fejlettebb és gyomos állományokban a posztemergens kezeléseknek nagy jelentősége lesz a következő napokban.

A gyomnövények kelése, fejlődése folyamatos (pl. parlagfű, libatop, disznóparéj, selyemmályva, szerbtövis stb.: 2-4 leveles állapot, mezei acat).

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: 2-4 lombszeleves állapot.

Napraforgóban megkezdődött a **levéltetvek** betelepődése az állományokban.

A legtöbb táblán csak egy egyedet látni a növényeken, egybefüggő kolóniák nem alakultak ki, levél deformáció még nem jellemző. A párás, meleg időjárás kedvez a levéltetvek felszaporodásához, ezért betelepedésüket nyomon kell követni és szükség esetén a védekezésre fel kell készülni.

BURGONYA

Növényfenológia: hajtásképződés (4-6 hajtás).

A **burgonyabogár** egyedszáma továbbra is jelentős, nagyobb részt lárvák találhatók az állományokban, de kisebb számban még imágók is. A tojásrakás és a lárvakelés folyamatos, tömeges (3. fotó)! A védekezés indokolt a lárvák ellen.

3. fotó: Burgonyabogár tömeges lárvakelés, erős kártétel (2022.05.30.)

A **levéltetvek** egyedszáma növekvő, de a fertőzöttség gyenge mértékű maradt az előző héthez viszonyítva. A vírusterjesztés megakadályozása céljából a védekezés javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva, cseresznye, meggy: termés fejlődés-növekedés, korai fajták: érés;

Alma, körte: termés fejlődés, növekedés (mogyoró-kisdíó nagyságú gyümölcs);

Kajszi: termés növekedés.

Károsítók:

Almában továbbra is folyamatos, enyhén emelkedő a **szürke/zöld almalevéltetű** felszaporodása az ültetvényekben. A fertőzöttség gyenge-közepes mértékű a hajtások ~2-5 %-án. A hajtásvégek bepödrődése egyre több ültetvényben jellemző. Védekezés javasolt!

Folyamatos az **almamoly** rajzása, 6-10 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. A lárvák kelése folyamatos, a védekezés javasolt!

Almában a **vértetvek** felszaporodása, lombkoronában történő szétterjedése folyamatos. A meleg, párás időjárás és a besűrűsödő lombkorona kedvez a kártevő terjedéséhez, ezért a védekezés indokolt.

Almában, érzékeny fajtában már megfigyelhetők a **varasodás** tünetei, elsősorban a gyümölcsökön (4. fotó), kisebb részt a leveleken. A csapadékos napokon nőtt a relatív páratartalom és a levélnedvesség tartama (12-20 óra) ezért a betegség konídiumos fertőzés veszélye nőtt, újabb tünetek megjelenése valószínűsíthető a héten. A betegség ellen a megelőző, intenzív védelem indokolt.

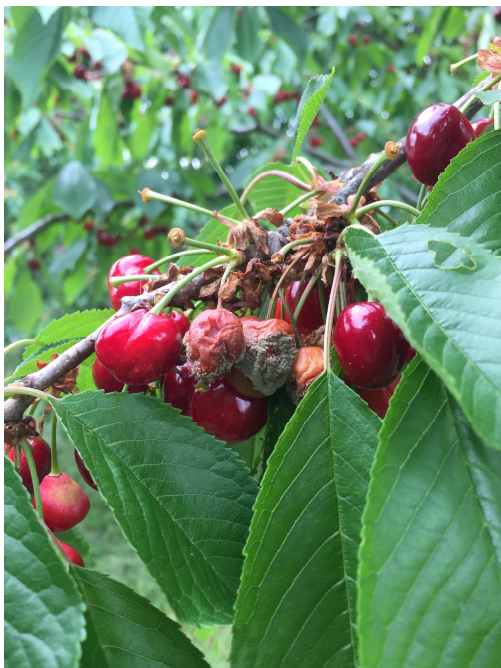
4. fotó: Varasodás tünete almán (2022.05.27.)

Almában a **lisztharmat** szekunder tünetei erősödtek, érzékeny fajtában a hajtások ~5-8 %-a fertőzött (primer+szekunder). A magas páratartalom és kedvező hőmérséklet miatt magas a betegség fertőzési nyomása, újabb tünetek megjelenésére számíthatunk. Folyamatos intenzív védelem szükséges nemcsak a lombzat, hanem a még érzékeny termés védelme érdekében is.

Körtében a varasodás levél és gyümölcs tüneteinek további erősödése várható, szintén a csapadékos, párás időjárásnak köszönhetően. A fertőzöttség még gyenge mértékű (de 2-es skála értékű), de az újabb fertőzések megakadályozása érdekében további védelem javasolt.

Kajszibarackon, cseresznyén meggyen a **sztigminás levéllyukacsosodás** tünetei gyenge mértékűek, (nem erősödtek) levélen és gyümölcsön egyaránt.

Cseresznyén és szilván az érő és sérült gyümölcsökön megjelentek a **moniliás termésrothadás** tünetei (5-6. fotó). Az esős napok és az érés (esetleg rovarkártétel vagy mechanikai sérülés) miatt a betegség fertőzésveszélye magas, ezért a megelőző védekezés indokolt!

5-6. fotó: Moniliás gyümölcsrothadás cseresznyén és szilván (2022.05.27.)

Cseresznyében a **cseresznyelég** rajzása folyamatos, viszonylag alacsony egyedszámú. A védekezés indokolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása csökkenő egyedszámú, 5-24 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. Védekezés javasolt.

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, stagnáló egyedszámú, 12-16 db imágó/csapda/3 nap fogással. Védekezés javasolt.

Szilván, kajszibarackon, cseresznyén (fekete cseresznye levéltetű), dión (sárga dió levéltetű) folyamatos a **levéltetvek** szaporodása, ahol nem tették, ott a védekezés indokolt.

SZŐLŐ

Növényfenológia: fűrtmegnyúlás-virágzás kezdete

Szőlőben folyamatos az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése az ültetvényekben. Az alsó leveleken a vektor tömeges megjelenése tapasztalható. Levedlett lárvabőrök még nem láthatóak, tehát jelenleg még csak az L1-es lárvák jelenléte figyelhető meg.

Szőlőben a töketörzshöz közeli leveleken az atkák (**szilva takácsatka (1db kifejlett atka/levél)**) és **tripszek** észlelési szintű megjelenése tapasztalható. A szilva takácsatka tojásrakása megkezdődött.

A csapadékos napokon, most már a kedvező hőmérsékleti viszonyok mellett, nőtt a betegségek fertőzésveszélye a szőlőben. A szőlő érzékeny fenológiai stádiuma miatt (fűrtmegnyúlás-virágzás) indokolt a lisztharmat, peronoszpóra, szürkepenész és a feketerothadás elleni preventív, intenzív védelem.

A **peronoszpóra** tünetmegjelenésére levélen (a múlt heti esőknek köszönhetően) ezen a héten számíthatunk, ezért a betegség elleni beavatkozást az inkubációs idő lejárta előtt mindenképp szükséges megtenni. A **feketerothadás** levéltünetei (még ha kevés is van) felhívják a

figyelmet a betegség jelenlétére, így ellene csapadékos időjárási körülmények esetén feltétlenül javasolt a védekezés. A betegség ellen, a célirányosan engedélyezett készítményekkel célszerű védekezni melyek peronoszpóra és/vagy lisztharmat ellen is hatásosak.

Azokban az ültetvényekben ahol a **lisztharmat** primer tünetei már megjelentek a leveleken, erős fertőzési nyomásra számíthatunk ezért a levelek de legfőképp az érzékeny fűtők védelme kiemelkedően fontos.

A virágzáskori védelem során (főleg esős időjárás esetén) vegyük számításba a **szürkerothadás** elleni megelőző védelmet is.

Egyéb: Örökzöldeken megindult (~május 15-18. táján) és folyamatos a boróka tarka díszbogár rajzása. A kártevő elleni védekezés kellő körültekintéssel időszerű a kertekben.

Zalaszentlőrinc, 2022. május 30.

Tűh Annamária
előrejelző